

ΛΑΡΙΣΑ 2015: Η Πόλη που Μαθαίνει **Μία σημαντική μορφωτική πρωτοβουλία** **του Δήμου Λάρισας, με τη συνεργασία της** **Ένωσης**

«Η Πόλη που Μαθαίνει» είναι ο κεντρικός τίτλος της πρωτοβουλίας που αναλαμβάνει ο Δήμος Λαρισαίων αυτήν την περίοδο, παρεμβαίνοντας δυναμικά στο επίπεδο της διά βίου μάθησης. Ένας Δήμος της Ελληνικής περιφέρειας συνεργάζεται με την Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων και επιχειρεί να προσφέρει στην τοπική κοινωνία, οργανώνοντας εκπαιδευτικά προγράμματα για τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων που πλήττονται από την κρίση και παράλληλα ωθώντας τα μέλη της τοπικής κοινωνίας σε μια διαδικασία δια βίου μάθησης και προσωπικής εξέλιξης.

Ποια είναι η σημερινή κατάσταση με την οποία έρχεται αντιμέτωπη μια τοπική κοινωνία; Ένα κράτος σε κρίση, τα νούμερα της οικονομίας σε κάθετη πτώση και οι πολίτες σε κίνδυνο, με τη κοινωνική συνοχή να απειλείται. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση έρχεται να καλύψει κενά και να αντιμετωπίσει τις νέες ανάγκες, έχοντας αρμοδιότητες που εκτείνονται σε ένα ευρύ φάσμα τομέων, στην κοινωνική πρόνοια, την εκπαίδευση, την υγεία, τη στέγαση, τον πολιτισμό κλπ. Ενώ παράλληλα στους πολίτες μοιάζει να παρέχονται κάθε είδους «κοινωνικές υπηρεσίες», κάποτε αντιφατικές μεταξύ τους που αντικατοπτρίζουν και θεσμικές και ιδεολογικές διαφορές.

Την ίδια στιγμή όλες οι τελευταίες έρευνες αναδεικνύουν πως αυτές οι προσπάθειες φέρνουν στην επιφάνεια παθογένειες και αδυναμίες γνωστές σε όλους, την ανομοιογένεια, τις αλληλοεπικαλύψεις, την έλλειψη κατεύθυνσης και δικτύωσης. Με αποτέλεσμα την αποσπασματική αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων και αναγκών.

Χρειάζεται λοιπόν μια ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των προβλημάτων, εδώ με επίκεντρο τη διά βίου μάθηση. «Η Πόλη που Μαθαίνει» είναι ένα πρόγραμμα που αποσκοπεί ακριβώς σ' αυτό: Στη διαμόρφωση μια λογικής

οργανωμένης παρέμβασης στην κοινωνία μας στο πλαίσιο ενός δικτύου των τοπικών φορέων που δραστηριοποιούνται στο πεδίο της διά βίου μάθησης. Με τη διαμόρφωση κοινών στόχων και, όσο γίνεται, «μιας κοινής γλώσσας». Με επικέντρωση στην ανίχνευση τοπικών αναγκών.

Ο πρώτος μεγάλος σταθμός αυτής της προσπάθειας ήταν η *Διεθνής Συνδιάσκεψη* που ο Δήμος Λαρισαίων σε συνεργασία με την Επιστημονική Ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων και με τη στήριξη της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας διοργάνωσε στις 20-21 Ιουνίου 2015 στο Αμφιθέατρο της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας (Λάρισα, Μεζούρλο). Είχαν προηγηθεί 3 συναντήσεις με την παρουσία 20 περίπου εκπαιδευτικών και κοινωνικών φορέων της πόλης, αλλά και η υπογραφή συμφώνου συνεργασίας ανάμεσα στο Δήμο Λαρισαίων και την Επιστημονική ένωση Εκπαίδευσης Ενηλίκων μετά από απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου της πόλης, που προετοίμασαν το έδαφος για την επιτυχή διεξαγωγή της εκδήλωσης,

20-21 Ιουνίου 2015: Διεθνής Συνδιάσκεψη «Adult education and local society»

- **P. Jarvis:** *«Η «πόλη που μαθαίνει» μπορεί να επηρεάσει θετικά ανθρώπους και κοινωνίες»*
- **P. Mayo:** *«τη Δημοκρατία δεν τη διδάσκεις, αλλά τη βιώνεις. Αυτός πρέπει να είναι ο στόχος μιας Πόλης που Μαθαίνει»*
- **T. Fleming:** *«Εκπαίδευση Ενηλίκων με δημοκρατικό και προοδευτικό περιεχόμενο»*

Ο τίτλος της Συνδιάσκεψης ήταν «Adult education and local society» (Εκπαίδευση Ενηλίκων και Τοπική Κοινωνία) και πραγματοποιήθηκε με την συμμετοχή 230 περίπου συνέδρων, ανάμεσα στους οποίους κορυφαίοι επιστήμονες από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Κατά τη διάρκειά της τρεις κορυφαίοι ριζοσπάστες, στοχαστές της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, οι κ.κ. Peter Mayo, Ted Fleming και ο Peter Jarvis παρουσίασαν ιδέες τους και συζήτησαν με τους συνέδρους σε ό,τι αφορά το θέμα του προγράμματος «Πόλη που Μαθαίνει».

Ειδικότερα, ο κορυφαίος παιδαγωγός και θεωρητικός της Εκπαίδευσης Ενηλίκων, με ποικίλες ακαδημαϊκές διακρίσεις, *Peter Jarvis* στην εισήγησή του εξέφρασε τη χαρά του για το γεγονός ότι την πρωτοβουλία για τη δημιουργία δικτύου φορέων για τη δια βίου μάθηση

αναλαμβάνει η θεσμική αρχή μια πόλης και στην προκειμένη περίπτωση ο Δήμος Λαρισαίων. Αναφέρθηκε στην προσωπική του ιστορία με τρόπο βιωματικό και παρουσίασε τη δύναμη της εκπαίδευσης ενηλίκων και τον τρόπο που μπορεί να επηρεάσει ανθρώπους και κοινωνίες, θέτοντας πάντα το θέμα των αλλαγών που είναι πάντα επίκαιρο στη σημερινή περίοδο. Ο *P. Jarvis*, παρουσίασε δεδομένα και στοιχεία από τον τρόπο που μια πόλη της Μεγάλης Βρετανίας με 30.000 κατοίκους κατόρθωσε με πρωτοβουλία μερικών «ακτιβιστών της εκπαίδευσης» να ξεκινήσει μια αντίστοιχη προσπάθεια και σιγά σιγά να επηρεάσει φορείς, παρασύροντας και τον τοπικό Δήμο σε μια ενδιαφέρουσα πορεία.. Επισήμανε την αναγκαιότητα σύνταξης ενός καταλόγου όλων των φορέων και πρότεινε τη δημιουργία ενός θεσμοθετημένου δικτύου που λειτουργεί ανεξάρτητα και σε συνεργασία με το Δήμο, αλλά και τη διοργάνωση φεστιβάλ, με τη συνεργασία φορέων εκπαίδευσης και τοπικών πολιτιστικών σχημάτων.

Από την πλευρά του, ο καθηγητής στο Πανεπιστήμιο της Μάλτας, αρμόδιος για την Εκπαίδευση Ενηλίκων και ριζοσπάστης θεωρητικός κ. *Peter Mayo* αναφέρθηκε στην πολιτική διάσταση του εγχειρήματος, τονίζοντας με έμφαση πως οι

κυρίαρχες νεοφιλελεύθερες πολιτικές έχουν αλλάξει το νόημα των λέξεων στις οποίες έχουν δώσει χαρακτηριστικά συντηρητικά. Είναι χαρακτηριστικό το παράδειγμα με την αντιπαραβολή των όρων «εκπαίδευση ενηλίκων» και «δια βίου μάθηση», για το οποίο υπογράμμισε ότι ο δεύτερος αφαιρεί από τη διαδικασία, το ρόλο και την υποχρέωση του κράτους για την εκπαίδευση των ενηλίκων. Επισήμανε ιδιαίτερα την ανάγκη συγκρότησης ενός ριζοσπαστικού

ρεύματος στην Εκπαίδευση Ενηλίκων, παραπέμποντας στις σκέψεις και αντιλήψεις του Paulo Freire. Και αναφέρθηκε στην έννοια της βιωμένης Δημοκρατίας και στον τρόπο που διαμορφώνονται οι ενεργοί πολίτες. Εκείνοι είναι που παρεμβαίνουν ουσιαστικά στη λειτουργία της λειτουργία μιας πόλης και αλλάζουν την πορεία των πραγμάτων. Όπως χαρακτηριστικά είπε: «*τη Δημοκρατία δεν την διδάσκεσαι, αλλά τη ζεις. Αυτός είναι ο στόχος μιας Πόλης που Μαθαίνει*».

Ο Ted Fleming, ο οποίος υπήρξε επικεφαλής του τμήματος Εκπαίδευσης Ενηλίκων στο Εθνικό Πανεπιστήμιο της Ιρλανδίας και το 2014 τιμήθηκε με το βραβείο Jack Mezrow, προσέγγισε το θέμα της μάθησης, υπογραμμίζοντας τη δημιουργική δύναμη που δίνει στην πορεία μιας κοινωνίας. Σημείωσε με έμφαση πως η αποκωδικοποίηση των πολλαπλών μηνυμάτων που δεχόμαστε απαιτεί πολίτες με κριτική αντίληψη, που ξεπερνούν προκαταλήψεις και στερεότυπα και μπορούν να στηρίξουν μια πορεία αλλαγής που ήδη έχει ξεκινήσει από τους εαυτούς τους. Υπογράμμισε ως ιδιαίτερα ελπιδοφόρα την πρωτοβουλία της «Πόλης που μαθαίνει», επισημαίνοντας πως αυτή πρέπει να έχει προοδευτικό και δημοκρατικό περιεχόμενο, κάτι που έχει ανάγκη σήμερα η Ευρώπη, η οποία ταλανίζεται από συντηρητικές πολιτικές

Στο κλείσιμο των εργασιών της Συνδιάσκεψης και από τις παρεμβάσεις των τριών κεντρικών ξένων εισηγητών, των αντιδημάρχων κ.κ. Δημ. Δεληγιάνη και Αλεξ., Μπατζιανούλη και του προέδρου της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων κ. Αλ. Κόκκου, προέκυψε η αναγκαιότητα να προχωρήσει με γρήγορα βήματα, το σχέδιο του Δήμου Λαρισαίων για την «Πόλη που Μαθαίνει» με τον συντονισμό και τη συμμετοχή των φορέων σε ένα ενεργό δίκτυο, που θα αποτυπωθεί και σε Σύμφωνο Συνεργασίας.

Οι ιδέες για τη συνέχεια είναι πολλές:

- ✓ Υπογραφή ενός συμφώνου συνεργασίας και μια επιτροπή υπό την αιγίδα του Δημοτικού Συμβουλίου της Πόλης με εκπροσώπους όλων των φορέων
- ✓ Η ύπαρξη ενός Blog επικοινωνίας
- ✓ Η Οργάνωση εργαστηρίων δικτύωσης τον Οκτώβριο που θα βοηθήσουν να βρεθούν άνθρωποι απ όλους τους φορείς.

- ✓ Η στόχευση σε συγκεκριμένες ομάδες στόχου της πόλης και η διαμόρφωση προγράμματος για αυτές με τη συμμετοχή όλων των φορέων.
- ✓ η συνεργασία με πόλεις που έχουν ακολουθήσει αντίστοιχες πρακτικές
- ✓ Η ανάδειξη των καλών πρακτικών φορέων της πόλης.
- ✓ Η προετοιμασία ενός θεσμού «Εβδομάδα διά βίου μάθησης» στο τέλος της ακαδημαϊκής χρονιάς.

Η εμπειρία από την υιοθέτηση τέτοιων λογικών είναι θετική. Δυστυχώς δεν είναι αυτονόητη. Τα προβλήματα σε μια τέτοια πορεία είναι υπαρκτά:

- ✓ Δεν έχει ξαναγίνει και είναι υπαρκτός ο κίνδυνος λαθών
- ✓ Απουσιάζει μια κουλτούρα συνεργασίας
- ✓ Η Πολυπλοκότητα του εγχειρήματος

Από την άλλη, είμαστε στην αρχή του εγχειρήματος. Αξίζει η προσπάθεια. Και μοιάζει σε ένα τόσο δύσκολο κοινωνικό πλαίσιο να αποτελεί μονόδρομο.

Η Λάρισα στο Παγκόσμιο Δίκτυο των «Πόλεων που μαθαίνουν» της UNESCO

Στο Παγκόσμιο Δίκτυο των «Πόλεων που μαθαίνουν», της UNESCO έχει μπει πλέον η Λάρισα, μετά και τη συμμετοχή του Δήμου Λαρισαίων στη διεθνή Συνδιάσκεψη για τις «Πόλεις που μαθαίνουν» (Learning Cities), που οργανώθηκε από την UNESCO και πραγματοποιήθηκε στην Πόλη του Μεξικό από τις 28 έως τις 30 Σεπτεμβρίου. Ήδη, και για την επισημοποίηση της συμμετοχής στο Παγκόσμιο Δίκτυο των Πόλεων που μαθαίνουν (UNESCO Global Network of Learning Cities) ζητήθηκε να υποβληθεί επίσημα το αντίστοιχο αίτημα την επόμενη περίοδο. Η Συνδιάσκεψη αποτέλεσε παγκόσμιο γεγονός για τον χώρο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, με το Δήμο Λαρισαίων να είναι ο μοναδικός από την Ελλάδα, που συμμετείχε. Στις εργασίες της Συνδιάσκεψης

συμμετείχαν περισσότεροι από 600 συνέδριοι, πολιτικοί ηγέτες, εκπρόσωποι της τοπικής αυτοδιοίκησης, στελέχη οργανισμών και επιστήμονες απ' όλον τον κόσμο στο πεδίο της Διά βίου Μάθησης, που εκπροσωπούσαν πάνω από 75 χώρες και 200 πόλεις από όλον τον πλανήτη.

Στόχος της UNESCO με το συγκεκριμένο πρόγραμμα, για το οποίο πάνω από 1000 πόλεις από όλον τον πλανήτη έχουν ήδη εκδηλώσει το ενδιαφέρον τους, είναι ακριβώς η διαμόρφωση ενός παγκόσμιου δικτύου πόλεων που θα κινητοποιήσει τοπικές κοινωνίες για

την αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους. Ο βασικός στόχος είναι η προώθηση ευκαιριών μάθησης και εξέλιξης για τους πολίτες τους σε μια περίοδο όπου οι έννοιες της κοινωνικής δικαιοσύνης, της ισότητας των ευκαιριών και της κοινωνικής ένταξης για τους αδύναμους εξακολουθούν να είναι τα ζητούμενα. Η συνάντηση του Μεξικό ήταν μια μοναδική ευκαιρία σε πόλεις από όλον τον κόσμο να μοιραστούν τις εμπειρίες τους από τη διαδικασία να «χτίσουν» τις πόλεις τους ως κοινωνίες μάθησης και να χτίσουν συνέργειες, με την παρουσίαση παραδειγμάτων πολιτικών και στρατηγικών που υιοθετήθηκαν από τις τοπικές κοινωνίες. Στη διάρκεια της συνδιάσκεψης έγινε ομόφωνα δεκτή η Διακήρυξη για τις Πόλεις που Μαθαίνουν, ενώ βραβεύτηκαν 12 πόλεις που ξεχώρισαν για τις προσπάθειές τους στο πεδίο.

Πρόσκληση συμμετοχής στη Συνδιάσκεψη είχε αποσταλεί στο Δήμαρχο Λαρισαίων κ. Απόστολο Καλογιάννη, μετά ακριβώς από την σχετική με το θέμα πρωτοβουλία που ανέλαβε ο Δήμος Λαρισαίων τον τελευταίο χρόνο, με την επιστημονική στήριξη της Επιστημονικής Ένωσης Εκπαίδευσης Ενηλίκων και σε συνεργασία με πάνω από 20 φορείς της πόλης.

Τον Δήμαρχο της πόλης εκπροσώπησε στις εργασίες της συνδιάσκεψης ο Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής κ. Δημήτρης Δεληγιάννης, ο οποίος και συμμετείχε στο κεντρικό πάνελ εκπροσώπων της τοπικής αυτοδιοίκησης από όλον τον κόσμο με θέμα: *Lifelong learning for all is our cities' future.*

Στο ίδιο πάνελ, επίσης, συμμετείχαν οι δήμαρχοι των πόλεων Δουβλίνο (Ιρλανδία), Οκαγιάμα (Ιαπωνία), Σοκοράμπα (Βραζιλία), Λουτσία, (Τζαμάικα), Siheung (N. Κορέα), ενώ συντονιστής ήταν ο κος Arne Carlsen, Διευθυντής του Ινστιτούτου Διά Βίου Μάθησης της UNESCO, που ήταν και ο γενικός γραμματέας της Συνδιάσκεψης.